

รายงานผลการใช้นวัตกรรม

การพัฒนาทักษะการอ่าน เรื่อง การอ่านจับใจความ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ปีการศึกษา 2567 โดยใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning
(รูปแบบเทคนิคคำถาม 5W1H) ร่วมกับการ บูรณาการกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
ตามหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านปากน้ำ

นางสาวเรืองอุไร เข็มศรี
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

โรงเรียนบ้านปากน้ำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานนวัตกรรมการเรียนการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้

“การพัฒนาทักษะการอ่าน เรื่อง การอ่านจับใจความ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2567 โดยใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning (รูปแบบเทคนิคคำถาม 5W1H) ร่วมกับการบูรณาการกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตามหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านปากน้ำ”

2. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นางสาวเรืองอุไร เข้มศรี ตำแหน่ง ครู สอนรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านปากน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

3. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มวันที่ 16 พฤษภาคม 2567 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2568

4. ที่มาและความสำคัญ

หลวงพ่อกเงิน 700 ปี วัดปากน้ำ บึงสระพัง จังหวัดอุบลราชธานี พระพุทธรูปศิลปะเชียงแสนล้านช้าง เป็นพระชัยหลังช้างหนึ่งเดียวแห่งอีสาน ที่มีความเกี่ยวข้องกับการสถาปนาเมืองอุบลราชธานีศรีวนาลัย เป็นสัญลักษณ์แห่งวัฒนธรรมและความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ต่างกล่าวขานถึงความศักดิ์สิทธิ์และปฏิหาริย์ของหลวงพ่อกเงิน พระพุทธรูปที่สร้างตำนานยาวนานกว่า 700 ปี

ชาวบ้านปากน้ำ บึงสระพัง และชุมชนใกล้เคียง ที่มีความศรัทธาในหลวงพ่อกเงินต่างร่วมทำบุญประจำปีแก่หลวงพ่อกเงิน ในช่วงวันที่ 13 - 16 เดือนเมษายน ของทุก ๆ ปี โดยมีพิธีอัญเชิญหลวงพ่อกเงิน พร้อมขบวนแห่ดอกไม้ ระหว่างเส้นทางประชาชนจะนำดอกไม้และน้ำอบ น้ำหอม เพื่อสร่งน้ำหลวงพ่อกเงินตลอดเส้นทาง ซึ่งถือเป็นประเพณีแห่ดอกไม้สงกรานต์ของจังหวัดอุบลราชธานี ที่หาชมได้ยาก พร้อมทั้งกิจกรรมด้านประเพณี วัฒนธรรมอื่นๆอีกมากมาย เพื่ออนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามในท้องถิ่นให้คงอยู่ และเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้ชุมชน ให้ประชาชนได้สร่งน้ำหลวงพ่อกเงินพระคู่บ้านคู่เมืองอันศักดิ์สิทธิ์ ทำนุบำรุงพุทธศาสนา เกิดความสามัคคีของคนในชุมชน

ดังนั้นจึงได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาถึงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านปากน้ำ อีกทั้งสามารถเชื่อมโยงความรู้เรื่องการอ่านจับใจความ ตลอดจนสามารถตั้งคำถามตอบคำถาม สามารถเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตน เกิดความภาคภูมิใจ และนำองค์ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

5.1 เพื่อให้ผู้เรียนบอกเทคนิคการอ่านจับใจความ รูปแบบเทคนิคคำถาม 5W1H และสามารถเชื่อมโยงเข้ากับการลำดับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์หลวงพ่อกเงิน 700 ปี

5.2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

5.3 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหลวงพ่อกเงิน 700 ปี ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านปากน้ำ

6. กลุ่มเป้าหมาย

6.1 เสิ่งปริมาณ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2567 โดยใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning (รูปแบบเทคนิคคำถาม 5W1H) ร่วมกับการบูรณาการกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีความสามารถในการอ่านจับใจความ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 ขึ้นไปจากจำนวนนักเรียนทั้งหมด

6.2 เสิ่งคุณภาพ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น บรรลุตามตัวชี้วัด มีทักษะกระบวนการและเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่คุณสอนกำหนด

7. เครื่องมือที่ใช้

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
3. แบบประเมินความพึงพอใจการเรียนรู้

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

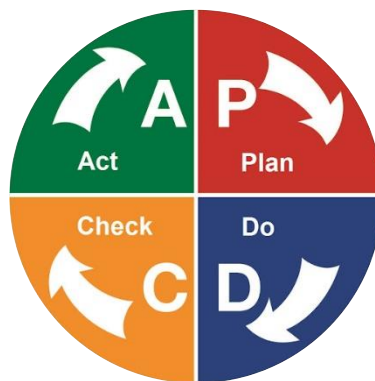
วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

P : Plan คือ การวางแผน

D : Do คือ การดำเนินการ

C : Check คือ การตรวจสอบ

A : Act คือ การปรับปรุงแก้ไขการทำงาน

9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H

การอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H เป็นการอ่านจับใจความให้บรรลุจุดประสงค์ ผู้อ่านควรตั้งจุด มุ่งหมายในการอ่านเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีอ่าน และจับใจความ หรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น โดยจับใจความให้ได้ว่า ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร แล้วนำมาสรุปเป็นใจความสำคัญการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิค 5W1H มีส่วนประกอบดังนี้

Who (ใคร) คือ บุคคลสำคัญเป็นตัวประกอบ หรือเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบทั้งด้านบวก และด้านลบ ใครอยู่ในเหตุการณ์บ้าง ใครน่าจะเป็นคนที่ทำให้สถานการณ์นี้เกิดมากที่สุด

What (อะไร) คือ ปัญหาสาเหตุที่เกิดขึ้น เกิดอะไรขึ้นบ้าง มีอะไรเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้

Where (ที่ไหน) คือ สถานที่หรือตำแหน่งที่เกิดเหตุ เรื่องนี้เกิดที่ไหน เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นที่ใดมากที่สุด

When (เมื่อไร) คือ เวลาที่เหตุการณ์นั้นได้เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้น เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร เวลาใดบ้างที่สถานการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นได้

Why (ทำไม) คือ สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกิดขึ้นได้ เหตุใดต้องเป็นคนนี้ เป็นเวลานี้ เป็นสถานที่นี้ เพราะเหตุใดเหตุการณ์จึงเกิดขึ้น

How (อย่างไร) คือ รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว หรือกำลังจะเกิดขึ้น ว่ามีความเป็นไปได้ในลักษณะใด เขาทำสิ่งนี้ได้อย่างไร ลำดับเหตุการณ์นี้ดูว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง

ประโยชน์ กระบวนการอ่านจับใจความเทคนิค 5W1H ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหา รู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาเป็นไปของเรื่องที่อ่าน และใช้เป็นฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

10. กระบวนการนันทกรรมไปใช้

(โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ร่วมกับการบูรณาการกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น)
(รูปแบบเทคนิคคำถาม 5W1H)

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำ (10 นาที)

1. นักเรียนดูเรื่องราวประวัติ เรื่อง “หลวงพ่อเงิน 700 ปี” จากโปรแกรมนำเสนอ Canva แล้วตอบคำถามพัฒนาการคิดต่อไปนี้

1.1 เรื่องนี้มีใครบ้าง (Who)

(แนวคำตอบ : หลวงพ่อเงิน พระมงคลธรรมวัฒน์ ตาชีปะขาว ชาวบ้าน เจ้าปางคำ พระวอ เจ้าพระตา พระเจ้าสิริบุญสาร และท้าวคำผง)

1.2 ตัวละครในเรื่องทำอะไร (What)

(แนวคำตอบ : พระมงคลธรรมวัฒน์ได้นิมิตเห็นตาชีปะขาวมาบอกให้ไปขุดพระพุทธรูปเงินขึ้นมาเพื่อสักการบูชา)

1.3 เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน (Where)

(แนวคำตอบ : วัดป่าพิชมณเฑียร วัดปากน้ำ ไตตันโพธิ์ใหญ่ พิพิธภัณฑ์บ้านปากน้ำ)

1.4 เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นเมื่อไร (When)

(แนวคำตอบ : เมื่อคราวพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้สร้างพระอุโบสถมิตราภาพไทย - อเมริกัน)

1.5 ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นี้ (Why)

(แนวคำตอบ : ได้มีมติเห็นตาสีปะขาวมาบอกให้ไปขุดพระพุทธรูปเงินขึ้นมาเพื่อสักการบูชา)

1.6 ผลเป็นอย่างไร (How)

(แนวคำตอบ : พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเชิญหลวงพ่อกเงินประดิษฐานไว้ที่วัดปากน้ำ และถวายนามว่า “หลวงพ่อกเงิน” เพื่อสักการบูชา ชาวบ้านทุกคนจึงถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องรักษาหลวงพ่อกเงินไว้เป็นมรดกของลูกหลานในหมู่บ้าน และต้องการให้ลูกหลานได้ศึกษาถึงประวัติ ความเป็นมาของหมู่บ้าน พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้สร้างพิพิธภัณฑ์ประจำหมู่บ้านขึ้นมาหลังหนึ่ง ให้ชื่อว่า "พิพิธภัณฑ์บ้านปากน้ำ วิถีชีวิตชาวบ้านลุ่มน้ำมุงสระพัง" เพื่อใช้เป็นแหล่งเก็บรวบรวมโบราณวัตถุ และประวัติความเป็นมาของชุมชนแห่งนี้ จะได้เป็นแหล่งศึกษาของประชาชนต่อไป)

2. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายสรุปคำตอบจากคำถามพัฒนาการคิด แล้วครูกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ

ใจความสำคัญ : เมื่อคราวพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้สร้างพระอุโบสถมิตราภาพไทย-อเมริกัน นั้น ท่านได้นิมนต์ถึง ตาสีปะขาว มาบอกว่าที่วัดป่าพิชมณเฑียร ยังมีของสำคัญอยากให้ไปเอาขึ้นมาเก็บรักษาไว้ เพื่อเป็นสมบัติของพระศาสนา ให้ลูกหลานได้เคารพสักการบูชา ของสิ่งนั้น คือ “ พระพุทธรูปเงิน ” พร้อมกับบอกว่าถ้าต้นตาลหักไปทางใดให้ไปขุดบริเวณนั้นก็เจอ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้นำชาวบ้านไปที่วัดป่า และตั้งอธิษฐานจิตขอย่าให้มีอุปสรรคมาขัดขวางเมื่อขุดลงไปก็ได้พบแผ่นศิลา 4 เหลี่ยมถูกจัดไว้ในลักษณะหีบ ภายในหีบศิลานั้นมีทรายเนื้อละเอียดสีขาว เมื่อนำทรายออกมา ก็เห็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย เนื้อเงินบริสุทธิ์ ประดิษฐานอยู่ใน จากนั้นท่านได้อัญเชิญมาประดิษฐานไว้ที่วัดปากน้ำ และถวายนามว่า “ หลวงพ่อกเงิน ” พร้อมกำชับชาวบ้านไม่ให้บอกใคร เพราะอาจทำให้พระพุทธรูปถูกส่งไปเก็บรักษาไว้ที่อื่นได้ ส่วนหีบศิลาหินทราย ท่านให้นำไปวางไว้ใต้ต้นโพธิ์ใหญ่ และโดนต้นโพธิ์ห่อหุ้มเลื่อนหายไปตามกาลเวลา ต่อมาพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวและชาวบ้านจึงถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะดูแลรักษาหลวงพ่อกเงิน ได้สร้างพิพิธภัณฑ์ประจำหมู่บ้านขึ้นมาให้ชื่อว่า “พิพิธภัณฑ์บ้านปากน้ำ วิถีชีวิตชาวบ้านลุ่มน้ำมุงสระพัง” เพื่อใช้เป็นแหล่งเก็บรวบรวมโบราณวัตถุ และประวัติความเป็นมาของชุมชนแห่งนี้ เพื่อเป็นมรดกของลูกหลานต่อไป

หลวงพ่อกเงิน พระชัยหลังช้างแห่งแผ่นดินอีสาน เป็นพระพุทธรูปเนื้อเงินปางมารวิชัย ศิลปะเชียงแสน ล้านช้าง ฝีมือตระกูลช่างชาวบ้าน ขุดพบเมื่อ ปี พ.ศ. 2515 ณ วัดป่าพระพิชมณเฑียร ริมแม่น้ำมูล ซึ่งอยู่ใกล้กับค่ายดอนมดแดง อายุประมาณ 700 ปี ขึ้นไป ซึ่งปั้นพระพุทธรูปที่มีความเกี่ยวข้องกับการสถาปนาเมืองอุบลราชธานีศรีวนาลัย เป็นพระพุทธรูปประจำกองทัพ ของเจ้าปางคำเมื่อเกิดสงครามที่ไหน ก็จะทำอัญเชิญ พระพุทธรูปประดิษฐานบนหลังช้างไปกับกองทัพ เพื่อให้เป็นสิริมงคลและเป็นสัญลักษณ์แห่งชัยชนะ จนมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านดอนมดแดงมาจนถึงตำบลกุดลาดไปจนถึงที่ตั้งเมืองอุบลราชธานี ในปัจจุบัน

ขั้นสอน (45 นาที)

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ทบทวนความรู้เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญ 5W1H” พร้อมทั้งร่วมสรุปตามประเด็นทบทวน ดังนี้

3.1 การอ่านจับใจความสำคัญ

3.2 การอ่านจับใจความสำคัญ ๕W๑H

4. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปประเด็นทบทวน การอ่านจับใจความสำคัญ 5W1H แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

5. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ทำแบบฝึก “ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลวงพ่อเงิน 700 ปี” ดังนี้

5.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม อ่านเรื่อง “ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลวงพ่อเงิน 700 ปี” ใช้เวลา 10 นาที

5.2 นักเรียนแต่ละกลุ่ม สลับกันถามตอบ โดยใช้คำถามพัฒนาความคิด หาคำตอบจากเรื่องประวัติศาสตร์ที่ได้รับ แล้วตอบคำถามพัฒนาการคิด ดังนี้

เรื่องนี้ใครบ้าง (Who)

ตัวละครในเรื่องทำอะไร (What)

เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน (Where)

เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นเมื่อไร (When)

ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นี้ (Why)

ผลเป็นอย่างไร (How)

5.3 นักเรียนช่วยกันสรุปคำตอบจากคำถามพัฒนาการคิด แล้วร่วมอภิปรายคำตอบ และบันทึกคำตอบ และครูคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติม

6. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายคำตอบ พร้อมทั้งร่วมกันเฉลยคำตอบแบบฝึกและเขียนย่อความ “ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลวงพ่อเงิน 700 ปี” พร้อมส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องตามความเข้าใจ

ขั้นสรุป (5 นาที)

7. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H

8. นักเรียนส่งแบบฝึกตามที่ครูกำหนด

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

11.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 70 สามารถบอกเทคนิคการอ่านจับใจความ รูปแบบเทคนิคคำถาม 5W1H และสามารถเชื่อมโยงเข้ากับการลำดับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์หลวงพ่ोजิน 700 ปี ได้อย่างถูกต้อง

11.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 70 สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

11.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เกิดความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหลวงพ่ोजิน 700 ปี ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านปากน้ำ

12. บทเรียนที่ได้รับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 70 สามารถบอกเทคนิคการอ่านจับใจความ รูปแบบเทคนิคคำถาม 5W1H และสามารถเชื่อมโยงเข้ากับการลำดับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์หลวงพ่ोजิน 700 ปี ได้อย่างถูกต้อง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 70 สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เกิดความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหลวงพ่ोजิน 700 ปี ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านปากน้ำ

13. เงื่อนไขความสำเร็จ

13.1 ผู้บริหาร ให้ความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม

13.2 คณะครูให้ความร่วมมือในการดำเนินการจัดกิจกรรม

13.3 ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี เคารพกฎกติกาที่ตกลงร่วมกัน ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสุข สนุกสนาน เป็นแรงเสริมในการกระตุ้นความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของผู้เรียน

13.4 สื่อนวัตกรรมมีความน่าสนใจ

13.5 ครูมีความพร้อมและความตั้งใจที่จะพัฒนาผู้เรียน

14. ภาพกิจกรรม

